

NÁRODOHOSPODÁŘSKÝ OBZOR 3 – 2007 ROČ. VII

Andrea Čornejová Aradyová, Judita Táncosová
Investičné stimuly a ich úloha v hostiteľských ekonomikách

Summary:

With a view to upgrading or enhancing ability to attract and benefit from FDI, countries are continuing to adopt measures intended to improve their investment climates. Investment incentives induce new investors to establish a presence, to expand existing business or not to relocate elsewhere. They may also be provided to increase the benefits from FDI by stimulating foreign affiliates to operate in desired ways or to direct them into favoured industries or regions. The main reason for providing incentives is to correct for the failure of markets to capture wider benefits from externalities of production. Such externalities may be the result of economies of scale, the diffusion of knowledge or the upgrading of skills. They may justify incentives to the point that the private returns equal the social returns. There is an emerging consensus among economists that countries should try to attract FDI not so much by offering incentives but by building genuine economic advantages. Incentives should not be a substitute for building competitive capabilities. In sum, incentives can be effective in attracting and influencing the location and behaviour of TNCs, but they should be complemented with other policy measures aimed, for example, at enhancing the level of skills, technology and infrastructure quality.

Anotace:

S cieľom zvyšovania úrovne či posilňovania schopnosti prilákať PZI, krajiny prijímajú rôzne opatrenia na vylepšenie ich investičného prostredia. Investičné stimuly povzbudzujú nových investorov, aby sa etablovali prípadne expandovali existujúce aktivity, alebo aby sa nepremiestnili niekde inde. Môžu byť tiež poskytované, aby zvyšovali výnosy z PZI podporovaním zahraničných pobočiek, aby pôsobili žiadaným spôsobom, alebo ich smerovaním do perspektívnych odvetví, či zaostalejších regiónov. Hlavným dôvodom pre poskytovanie stimulov je korigovať nedostatok trhov pri získavaní úžitkov z pozitívnych externalít produkcie. Takéto externality môžu byť výsledkom rozšírenia znalostí alebo zdokonalenia schopností. Tieto môžu oprávňovať stimuly až do bodu, kedy sa súkromné výnosy rovnajú sociálnym výnosom. Medzi ekonómami sa objavuje konsenzus, že krajiny by sa mali snažiť prilákať PZI nielen na základe poskytovania štedrých investičných stimulov, ale najmä vytváraním pravých ekonomických výhod. Stimuly by nemali byť náhradou za budovanie konkurenčných spôsobilostí. Stimuly teda môžu byť efektívne na prilákanie PZI, či ovplyvňovaní lokality a správania TNK, ale mali by byť doplnené ďalšími politickými opatreniami zameranými napríklad na zdokonaľovanie schopností, kvalitu technológie či zlepšovanie infraštruktúry.

Jitka Dušková

Sociální ekonomie v rámci dějin ekonomického myšlení

Summary:

This article is concerned on the development of social economics. History is divided into two phases. The former phase starts in the second half of the 18th century. Second phase begins in the forties of the 20th century and ends in the beginning of 21st century. We identify predecessors of contemporary social economics (Sismondi, Proudhon, co-operative socialists, Pesch etc.). We also roughly describe development in present-days and determine some factors (death of Waters, refusal of Etzioni's I & WE paradigm) which resulted in an actual situation.

Anotace:

Příspěvek se zabývá historickým vývojem sociální ekonomie. Od druhé poloviny 18. století do konce první poloviny 20. století identifikuje předchůdce (Sismondi, Proudhon, družstevní socialisté, Pesch a další), z jejichž děl může současná sociální ekonomie čerpat. Počínaje 40. lety 20. století stručně nastiňuje současný vývoj až po počátek 21. století. Dále jsou zde uvedeny některé faktory (smrt W. R. Waterse, odmítnutí Etzioniho paradigmatu), které ovlivnili současnou situaci.

Kamil Fuchs

Zdroje brněnské ekonomické školy a její inspirace

Summary:

The article focuses on basic chains of causation which influenced constitution and development of the science of national economy at the Brno School of Economics. The school formed itself in the 1920s and 1930s at the Faculty of Law, Masaryk University in Brno. This work explains how the method and conception of the science in the context of both economy and theory was formed. It also points out the fact that the concept was influenced by sources of Czech economic thinking. The author of this article attempts to describe the reasons why a search for a new method and its gradual cultivation alike were so important at the Brno School. The article sums up by illustrating a continuity of approach as reflected in the second generation of the School representatives.

Anotace:

Článek je věnován základním souvislostem ovlivňujícím vznik a rozvoj ekonomického učení – národohospodářské vědy – ekonomů brněnské ekonomické školy. Škola se formovala ve 20.–30. letech XX. století na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Autor vysvětluje vznik metody a pojetí národohospodářské vědy v kontextu hospodářských i teoretických souvislostí. Poukazuje na skutečnost, že pojetí je ovlivněno rovněž zdroji českého ekonomického myšlení. V článku se snaží postihnout důvody důrazu na hledání nové metody a její postupné rozvíjení na půdě brněnské školy. V závěrečné části ilustruje kontinuitu přístupu ve druhé generaci školy.

Bohumil Frantál, Pavel Klapka, Josef Kunc

Vybrané aspekty inovačního prostředí v regionech ČR

Summary:

The article assesses the innovation environment (potential) of the regions (NUTS II regions) of the Czech Republic according to six selected indexes. It is concerned with the rate of correlation

association between the indexes, with typology of regions based on the innovation environment. The main objective of the article is to assess relevance of chosen method and classification, short introduction of innovation environment of the regions of the Czech Republic and their typology. A follow up objective is to possibilities of pick up the threats of next works or its application e.g. for more detailed hierarchical division of the Czech Republic.

Anotace:

Článek hodnotí inovační prostředí (potenciál) krajů a regionů NUTS II České republiky podle šesti zvolených ukazatelů. Zabývá se jednak mírou korelační asociace mezi jednotlivými ukazateli, jednak typologií regionů založenou na inovačním prostředí. Hlavním cílem článku je hodnocení relevance zvolené metodiky a její vysvětlení, stručné představení inovačního prostředí regionů ČR a jejich typologie. Dalším cílem je také možnost na zvolenou metodiku navázat v dalších pracích a využít ji např. pro podrobnější hierarchické členění území České republiky.

Pavel Ondrčka

Národní makroekonomická politika v evropské unii

Summary:

The aim of the article is to present the links between national macroeconomic policy and overnational economic policy of European Union. The principle problem in the design of macroeconomic rules is the controlling through Stability and growth Pact. Policy co-ordination (postulated in EC Treaty) is necessary in order to give coherence to the overall economic policy framework. The differences in the national fiscal policies of the individual states requires separate approach at the present time. But in the long time much more important is to coordinate in the Monetary Union central monetary policy with different national fiscal policies.

Anotace:

Cílem článku je poukázat na vztahy mezi národní makroekonomickou politikou a nadnárodní ekonomickou politikou Evropské unie. Základní problém v návrhu makroekonomických pravidel spočívá v kontrole prostřednictvím Paktu stability a růstu. Politika koordinace (vytýčená v Dohodách evropské komise) má za úkol ukázat spojitost s celkovou ekonomickou politikou EU. Rozdíly v ekonomických politikách jednotlivých států vyžadují v současnosti diferencovaný přístup. Ale dlouhodobě bude ještě důležitější koordinace v rámci Monetární unie při centralizované monetární politice a diferencované fiskální politice jednotlivých členských zemí.

Martin Užík, Renáta Vokorokosová

Labour productivity as a factor of competitiveness - a comparative study

Summary:

The article "Labour Productivity as a Factor of Competitiveness" points out the national performance of Slovakia, Germany and the Euro 12. Specification of labour performance is diagnosed within the NACE grouping of economic activities. Labour Productivity is considered a sustainable factor of economic growth and national competitiveness respectively. Data derived from National Accounts (ESA 95) make it possible to compare the Labour Productivity trends within the observed groups and are adjusted to the base year

2000. Moreover, the investigation also captures the comparison of Labour Productivity within tradable and nontradable sectors of the observed units.

Anotace:

Článek “Produktivita práce ako faktor konkurenčnej schopnosti” analyzuje vývoj v oblasti produktivity práce na Slovensku, ktorý ďalej porovnáva s vývojom produktivity práce v Nemecku a EU-12. Analýza sa vzťahuje na klasifikáciu ekonomických činností (OKEČ) s dôrazom na pozorovanie dvoch hlavných sektorov – obchodovateľného a neobchodovateľného. Cieľom príspevku je diagnostikovať dlhodobé konkurenčné výhody na základe vývoja produktivity práce v pozorovaných krajinách.